

gebied wordt tot stand gebracht. Rekent men daarbij het feit, dat ze in uiterlijke verzorging met het beste van buitenlandschen oorsprong kunnen concurreeren, dan zal het ook dengene, die niets van dit werk kent, duidelijk zijn, dat hier inderdaad een beteekenende serie zich ontwikkelt en dat elke nieuwe toevoeging ook een nieuwe reden is tot vreugdevolle erkenning. „De Toel der Getijden” is zulk een nieuwe toevoeging en dan één, die alle qualiteiten van het soort bezit.

De vele titels van de schetsen te noemen heeft geen zin. Ook niet: de vermelding van bepaalde studien, die door hun onderwerp, hun vorm, hun illustraties opvallend zijn. Want dan zou men een onderscheid maken, dat in werkelijkheid eigenlijk niet bestaat. De auteurs zijn allen menschen, die sinds lang hun sporen hebben verdiend (althans op dit terrein) en dus is er niet veel grondverschil in de respectieve bijdragen. De eene moge wat kleuriger zijn dan de andere, wat breeder van redeneering, wat meer-lyrisch van toon of meer dramatisch van compositie — dat alles is de nuancering die een bundel van 60 artikelen noodig hebben moet, om boeiend te blijven, maar geen verschil-in-waarde.

Meer ten dienste van onze lezers handelen we daarom, als we eens een fragment van een der bijdragen hier weergeven. We hebben al zoo vaak in woorden de verdienstelijkheid van deze bundels aangeduid, 'tis nu wellicht van meer nut, als we de feiten van zoo'n boek zelf eens doen spreken. En dat kan, door citeering van een of ander stuk.

We hebben ruime kens, want iedere bijdrage heeft een eigen bekoorlijkheid. Maar we hebben niet een onbepaalde ruimte en daarom bepalen we ons tot een fragment, dat enerzijds niet te groot is en aan den anderen kant ook weer groot genoeg om ten voorbeeld te dienen. 'Tis een stuk uit „Eieren en Toerebouden” van R. J. de Stopelaar.

„Zondagavond flonkerde de hemel van talloze sterren.... Zilverig wemerde de nevelstreep van den melkweg. Onder aan den horizon zwaaiden de lichten van de vuurtorens op de eilanden¹⁾, even er boven zat een donkere bank, waaruit het af en toe weerlichtte. „De lucht deugt nog niet” zei ik tegen m'n vrouw, toen wij ons avondomstapje deden en ons verlustigden in het ongemeten heit der hemelsche lichten.

's Nachts kletterde de regen tegen de ramen, ketterde de wind rammelend en stootend om het huis en 's Maandagsmorgens kwamen, de een na den ander, de nevelwolken van de buien over de weiden aanzwaaien, voortgejaagd door den poestenden Noordwester. Tegen den middag schoot de wind wat uit, het Noorden klaarde op, werd bleker en tusschen het grijs strepte hier en daar wat blauw.

„Of ik een boodschap voor haar wilde doen op de Saiter”²⁾ zei mijn ega, „de eieren waren op, misschien dat de Saiterhoerin nog een stuk of wat voor haar had”.

„En of ik voor haar dan een bos toerebouden (lischdodden) wilde meebrengen” vroeg een mijner dochters.

„Komt in orde, als de Saiterkippen niet alle aan 't ruien zijn en de toerebouden verpluisd.”

Dit is een begin, als van een verhaal. En toch moet het alleen maar inleiden de beschrijving van een tocht per motorboot over het wijde, roerige water en onder den schoongewaaiden hemel. Die tocht, straks het plukken van de toerebouden en het zoeken van de eieren op het Saiterhof is de eenige inhoud van de schets. Maar die is dan ook zoo, dat de lezer ten volle bevredigd is omdat hij met eigen oogen de schoonheid ziet van 't Friesche waterland.

Men leze slechts:

„De motor van mijn boot had er evenveel zin in als ik zelf. Lustig wiede en schuimde het water achter de schroef, vrolijk liep de deining van het zogwater langs de wallen. Hoe heerlijk mooi was de hemel. Hoog, heel hoog was hij blauw, al over, met hier en daar een klein vlokje wolkenblauk er in. Langs een achtergrond van blauw-grijs zeilden de machtige witte reuzekoepels van dooreen gewoeld blank, dreeven de kleinere in de meest fantastische vormen en groepen. In het blauw scheen tel de zon, stijf woei de Noordwesterbries en zon en wind speelden hun spel met heel dat wolkencomplex.”

Dat is de hemel boven het woelige water. En nu het land.

„De Saiterpolder lag in den glans van de zon. De boer was met zijn volk aan het hooien. Gespikkelde spreuwen liepen op het gemaaid land. Een kiekendief cirkelde er boven. Uit alle wallen snepden de knippen op. Een late, jonge koekeek wickte snel het Zuiden in. Drie zwarte schapen lagen vredig tegen een dam-

hek te herkauwen. Hier was nog overvloed van bloei in den vochtigen polder, geblink van het geel van boster- en paardbloem, van zilver-schoon, van rood der koekeekbloemen. Het wollegras wapperde met de witte vaantjes, honderden paarse kelkjes van 'toogentroost' keken uit het gras. Met de laarzen aan ben ik door een breeden rietzoom geplonsd door den bloei nog van al de waterplanten. Bij tien-tallen hieven de zwarte cylindfers van de lischdodden zich tusschen de roode besjes van het bitterzoet, de bruine zaadstengels van de water-zuring, de vruchtdoozen van iris en ezelskop, de uitgebloede schermen van venkel en engel-wortel....”

Om de mededeeling van deze waterflora nu gaat het in dit stuk, maar de beschrijving is zoo levendig en men is als lezer zoo geheel mee-op-tocht, dat 't geheel een verhaal van actie wordt.

Dat is nu de typeetende toon van dit boek. Men neme elke schets, die men wil — overal dezelfde wijze van doen-zien door vertellen en van vertellen door doen-zien. En 't blijft een genot de schetsen te lezen, tot op het allerlaatste, interessante verhaal over „Roodbaard van Malpertuis” toe.

Indertijd, bij de bespreking van een der vorige deelen van deze Schoonderbeek-serie, hebben we gewezen op wat o.i. aan deze boeken te veel ontbreekt: de lofverheffing tot Hem, die van al die enthousiast-beschreven heerlijkheid de Schep-per is. Dit nieuwe deel brengt ook in dit opzicht winst. Dit element is er sterker dan tevoren, (al missen we het ook nu nog in sommige evidente gevallen). We zijn dan ook zeer dankbaar voor deze nieuwe uitgave, die onverminderde belangstelling zal kunnen vinden, omdat zij van onverminderde waarde is. Ondanks de gelijksoortigheid van deze boeken verdringen ze elkaar niet en blijft er zelfs altijd nog plaats voor een nieuwe uitbreiding van de serie.

C. T.

In aansluiting bij dit artikel deelen we gaarne mede wat een prospectus van den heer A. G. Schoonderbeek aankondigt, dat ingaande 1 Jan. 1929 verschijnen zal een geïllustreerd maandblad „De Wandelaar”, gewijd aan natuurwaardeering, natuurbescherming, heemschut, geologie en folklore, onder redactie van Rinke Tolman en met medewerking van verschillende autoriteiten in binnen- en buitenland.

PERSSCHOUW.

Ds Rullmann over het „Algemeen Weekblad”. Overzicht Kerkelijk leven.

In het Jaarboek ten dienste van de Geref. kerken 1929 schreef ds J. C. Rullmann wederom zijn „Kerkelijk Overzicht” over 1928. Daarin komt deze passage voor:

„...terwijl de Persschouwer van datzelfde blad” (bedoeld is: „De Reformator”, K. S.) volgens een Hooggeleerde, beschuldigingen zou hebben geuit, die niet buiten het bereik van den strafrechter vielen. Blijve voortaan over en weer zulke onwaardige polemiek in de kerkelijke pers ons gespaard!”

Onze lezers begrijpen, dat dit slaan moet op het geschil met prof. Obbink, hoofdredacteur van het „Algemeen Weekblad”, waaromtrent ik van a tot z inlichtingen gaf, terwijl het blad voornoemd elke letter mijnerzijds weigerde, en zijn redactie een bij haar secretaris door mij gevraagd onderhoud eveneens weigerde (waarom? geen gemakkelijker weg om mij te vangen, als ik ongelijk heb).

Eerlijk gezegd, las ik in dezen zin een afkenning aan mijn adres. Dit wil ik gaarne ter harte nemen, als ik er gronden voor hoor aanvoeren. Daarom vroeg ik ds Rullmann nadere toelichting op deze passage. Het blijkt nu, dat ik dezen zin heb uitgelegd tegen de bedoeling van den auteur; omdat anderen precies zoo lazen als ik, publiceer ik hier den brief van ds Rullmann:

Wassenaar, 24 Januari 1929.

Amice Collega,

De door u geciteerde regels moeten natuurlijk gelezen worden in verband met het voorafgaande redebeleid op blz. 334 en 335.

Daarop slaat dan ook het „over en weer”.

Als een droevig staaltje van onwaardige polemiek haalde ik nu ten slotte de bewering van een Hooggeleerde aan, dat zij beschuldigingen zouden hebben geuit, die niet vielen buiten het bereik van den straf-rechter.

Zulk een bewering noemde ik onwaardige polemiek. In dit concrete geval ligt de onwaardigheid dus niet bij u, maar bij bedoelden Hooggeleerde.

Desverlangd moogt ge dit schrijven ook publiceren. Met collegiale groeten,

J. C. RULLMANN.

Onnoodig te zeggen, dat ik herhaalt: prof. Obbink heeft onwaarheid gesproken. Op grove manier. En zolang hij zijn laatste „Mededeeling” niet herroept, acht ik prof. Obbink in strijd met de eischen der waarheid te leven.

In memoriam prof. Geesink.

Inzake het overlijden van prof. Geesink gaven de bladen reeds eenige beschouwingen. Ik beperk me tot de kerkelijke pers.

„De Heraut” schrijft (prof. Kuyper):

De degelijkheid van zijn onderwijs, de schoone vorm van zijn voordracht, het geestige en petillante, waardoor hij zelfs de meest droge onderwerpen smakelijk wist te maken, niet het minst ook zijn hartelijke, joviale omgang met de studenten, waardoor hij hun aller harten won, maakten hem tot een uitnemendend Akademisch docent, aan wiens onderwijs zijn leerlingen nog altoos met groote waardeering denken. Bij zijn 70-jarig jubileum bleek dit wel. De hulde hem toen door zijn leerlingen gebracht, was wel eenig in haar soort. Het is alleen te betreuren, dat de levensstaak, die hij zich gesteld had, om ons volk een Gereformeerd Ethiek te geven, waaraan hij zijn beste krachten had gewijd, niet is vervuld. Het beloofde naast de Gereformeerde Dogmatiek van Prof. Ravinek een standaardwerk voor onze Gereformeerde Theologie te worden.

Te meer mogen we daarom dankbaar zijn, dat zijn medaardheid aan de „Heraut”, toen Dr A. Kuyper minister werd en de zware taak hem ten deel viel om de leiders te leveren, aan Prof. Geesink de gelegenheid schonk, zijn meesterwerk „Van 's Heeren ordinantiën” te schrijven, waarvan reeds een tweede druk verscheen en dat niet alleen voor de Ethiek maar voor het breede terrein van de ordinantiën Gods in natuur en menschenleven zooveel licht verspreidt. Het is wel de kostelijkste nalatenschap, die hij ons volk liet.

Prof. Geesink was een man met een rijken geest en met vele gaven versierd. Er zijn weinigen, die zooals hij onze Nederlandsche taal beheerschten en op hellend-tristich gebied thuis waren. Zijn recensies in de „Heraut”, sprankelend van vernuft, waren een genot om te lezen. Ook als hoogleraar bleef hij de kerken gaarne dienen met de prediking des Woords, en de preekenbundels door hem uitgegeven, met hun warme mystiek, hun prachtige taal en hun bijzonder inzicht in de Schrift, behooren tot het beste, wat we op dit gebied bezitten. Maar wat bovenal het hart van ons volk tot Prof. Geesink trok was de hartelijkheid van zijn omgang, de innigheid van zijn vroomheid, de wijze, waarop hij in ander nood en zielelijden kon inkomen om de nedergebogenen te vertroosten. Wat Dr de Moor hem eenmaal toevoegde in een jaarvergadering der Vrije Universiteit: „gij kunt zeggen: ik heb geen vijanden maar alleen vrienden”, drukt dit volkomen terecht uit.

„Haarl. Kbl.” (ds Boeyinga):

Nog staat met scherpen omtrek in mijn herinnering het beeld dat ik hem voor het eerst zag. Het was in September 1906. In mijn ouderlijk huis had ik van kindsbeen af hem altijd, met vereering, hooren noemen als een van de geestelijke leiders van ons gereformeerde volksdeel. Als een der grooten stond hij sinds dien voor mijn jeugdblik.

Het brengt een eigenaardige ontroering zoo iemand dan eindelijk eens zelf te zien.

Dat gebeurde in de collegezaal van de Theol. fac. der V.U., toen wij, te midden van alle studenten, als „groenen” saamgehoopt zaten om de opening der lessen aan te hooren. Aan weerszijden van den kathedraal waren de professoren gezeten. En onder hen bevond zich ook prof. Geesink.

Nog zie ik den blik, met lichte zenuwtrekjes in het gelaat, waarmee hij toen ons aankweek. Die oogen, ze spraken zoo duidelijk met gultig medeliden: „Arme jongens, wat zullen jullie nog te verduren hebben in de volgende weken!”

In die sympathieke bejegening lag reeds direct de weg gebaad waar langs wij allen straks met onze sympathie, met onze hoogachting en liefde, tot hem zouden gaan. En daarin hebben wij hem blijvend ontmoet.

Een groot man was hij inderdaad!

De ouderen denken nog met opwakend enthousiasme terug aan de dagen der dolantie, toen hij als 32-jarig predikant in Rotterdam met heldermoed koos om de smaadheid van Christus te dragen en op 9 Jan. 1887 de eerste proek voor de Nederlandse Gereformeerde Kerk van Rotterdam hield in het Verkooplokaal, met als text 2 Sam. 24:24 en als thema: „Geen offers om niet!”.

Doch lang zou zijn predikantschap niet duren. Reeds in 1890 werd hij tot hoogleraar aan de Vrije Universiteit benoemd, om college te geven in de Ethiek en de Elenetiek, waarbij later nog kwam het onderwijs in de geschiedenis der Philosophie, in de Logica en in de Psychologie. Toen werd hij „professor Geesink”.

Het is hier niet de plaats om zijn wetenschappelijke verdiensten te schetsen, noch om aan te geven welken invloed hij heeft gehad op de ontwikkeling der Gereformeerde Theologie.

Het zij mij slechts vergund om niting te geven aan de dankbaarheid, die nog altijd zijn leerlingen, zonder uitzondering, vervult voor het voorrecht, dat zij hem als hun leermeester hebben mogen genieten. Hij was toch de man met het diepe inzicht in het zelfbeweeg van den mensch tot in zijn fijnste roerselen, die ons leerde om van de oppervlakte van alle gebeurten, ook van alle daden van menschen, af te steken naar de diepte en den weg te vinden tot de diepste gronden en oorzaken.

Kunstzinnige natuur als hij was, heeft hij ons ook gegeven niet alleen door de waarheid, doch ook door schoonheid gebodet te worden.

Daarbij had hij niets van een perkamenten geleerde, die dor en saai de wetenschap oplepelt.

Integendeel! Uit de onderwerpen, die zijn geest aanraakte, spatten vurige vonken van verrukkelijken humor. Dan goldde niet zelden een heldere lach door de collegezaal. En lachte hijzelf mee.

Intusschen bleef toch ook de kansel hem lief. Ook het jongere geslacht weet nog wel van zijn belangwekkende preeken, geheel eigen van soort en voordracht, over het hed dat te kort en de dokes, die te smal is, over de liederkens die gezongen worden bij een treurig hart, over het pleisteren met looze kalk.

En, hoe gretig greep niet de hand van velen, jaren lang elke week naar „De Heraut” om allereerst zich te vergisten aan de „Leestafel”, die hij bediende met een koor van smakelijke gerechten.

lammer is worden om, ons te geven Ethiek, dat w

Toch mag in zijn „Va standaardwerk door hem ze volgende ges.

Zoo er hij tot ons te is, om naar te worden in.

De „Geref. K

Hij was es het woord. Joge kind tegenwoordig dat onderv met de Syn broken wor ging Dr Ges krachtige ha kerkelijke za als hij opti schure gevu degelijke en er in ons t met dankba preekbundels kee deze Do kon hij week is een sren en hij hart allen door zijn aangev van hem zo de Gereform geschenken: werk van z ren Ordina Heraut” ges diens minis werk heeft blijvende w

Het stemt nonnet: is. beste krach Vrije Unive eerste optre tot de eenw tracht van i Calvinisten, ligh en hoz meelde We D. P. D. I

Wij moge Dr Geesink en aan de die rijke g leven, en s onzen dan lichtende sl geschenken om moge

„Geref. Kb. Welk les Leefde geko Geesink, d herinnert z moed, met kennis van ook bij de randschap

Welk lre geschriften sink's groo gen en zo Geesink, godsvrucht daarom en woord op

Hij wa vergadering binding te Geesink waarboven moed, doo In de h sterk verd doorn in

Wij zijn dat x'n v hebben ge en dat hij onverderf ken God,

„Geref. KI Geesink Stijl — me in de oud fen, dat meerde th zin van t lijkwacht, verblidin „Die de n dingen, Geesink Geen won leestafelr week verr zijn opvol die nog 1924 zijn met: „am De Moa Van di serenade

¹⁾ de Schrijver woont in het Friesche meren-gebied.

²⁾ een boerderij uit de omgeving, bekend uit „Zon op de golven”.

e schoone vorm
etillante, waar-
rpen smakelijk
artelike, joviale
hun aller hard-
reden Akademi-
leeringen nog
Bij zijn 70-jarig
toen door zijn
haar soort. Het
ak, die hij zich
eerd. Ethiek is
had gewijd, niet
formeerde Dog-
laardwerk voor-
len.

er zijn, dat zijn
Dr. A. Kuyper
en deel viel om
de gelegenheid
en ordinantie"
druk verscheen
voor het brede
satuur en men-
is wel de koste-
el.

rijken geest en
igen, die zooals
ten en op belle-
recensies in de
aren een genot
f hij de kerken
Woorda, en de
met hun warme
ijzonder inzicht
at we op dit ge-
rt van ons volk
ijkheid van zijn
theid, de wijze,
en kon inkomen
Wat Dr de Moor
vergadering der
k heb geen vij-
lit volkomen is-

i mijn herinna-
eest zag. Het
lerlijk huis had
reering, hooren
leiders van ons
grooten stond

ing zoo iemand

van de Theol
an alle studen-
om de opening
zijden van den
s. En onder hen
zenuwtrekjes in
teek. Die oogen,
delijden: „Arme
enduren hebben

ig reeds direct
den straks met
ding en liefde,
hebben wij hem

akend enthous-
astie, toen hij
net hieldenmoed
te dragen en op
te Nederlandsch
veld in het Ver-
4 en als thema

ap niet durven
leeraar aan de
ge te geven in
later nog kwam
ler Philosophie.
Toen werd hij

i wetenschappe-
n aan te geven
de ontwikkeling

aiting te geven
zijn leerlingen,
st voorrecht, dat
mogen genieten.
inzicht in het
zijn ijnste roer-
oppervlakte van
van menschen,
weg te vinden

eft hij ons ook
heid, doch ook
perkamenten ge-
hap oplepelt.

die zijn geest
in verrukkeliken
in heldere lach
zelf mee.

ansel hem liet
g wel van zijn
n van soort ge-
rt en de doken
e gezongen wot-
t pleisteren met

and van velen.
nt" om allereerst
el", die hij be-
jke gerechten.

Jammer is het, dat het hem onmogelijk is ge-
worden om, naast zijn andere kleinere geschriften,
ons te geven een wetenschappelijk handboek over de
Ethiek, dat wij, gereformeerden, zoo hoode missen.
Toch mag ik niet vergeten, dat hij ons altans
in zijn „Van 's Heeren ordinantie" een populair
standaardwerk heeft nagelaten, als een monument
door hem zelf gebouwd, dat zijn naam ook aan de
volgende geslachten zal doen blijven leven.

Zoo er hij ons maar geestelijke lust is om hem
tot ons te laten spreken ook nadat hij gestorven
is, om naar de aandrift, die hemzelf altijd bezielde,
te worden ingeleid en verlipt in de waarheid Gods.

De „Geref. Kb. v. Rotterdam" (dr. A. Kuyper):

Hij was een Calvinist in den vollen zin van
het woord, die de oude Theologie der vaderen ter
dege kende, en haar tot ontwikkeling bracht voor den
tegenwoordigen tijd. De kerk van Rotterdam heeft
dat onderhouden in de dagen der Doleantie, toen
met de Synodale organisatie van 1816 moest ge-
broken worden. Moedig en vol geloofsvertrouwen
ging Dr. Geesink hier voor in den strijd en met
krachtige hand gaf hij leiding aan den gang der
kerkelijke zaken. Hij was een geliefd prediker, en
als hij optrad was de kerk altoos met een groote
schare gevuld, die met gespannen aandacht naar zijn
degelijke en ernstige prediking luisterde, en nog zijn
er in ons midden die de prediken van Dr. Geesink
met dankbaarheid zich herinneren. De uitgegeven
prekbundels doen ons nog zien hoe bekwaam predi-
ker deze Doctor was. Vooral echter als Hoogleraar
kon hij woekeren met de talenten hem toebedruwd. Hij
is een sieraad voor de Vrije Universiteit geweest
en het hart der studenten wist hij te stelen, niet
alleen door zijn uitnemend onderwijs, maar ook door
zijn aangename omgang. Steeds is gehoopt, dat wij
van hem zouden ontvangen een standaardwerk in
de Gereformeerde Ethiek, maar dit werd ons niet
geschonken. Dankbaar mogen we zijn, dat een meester-
werk van zijn hand verschenen is in „Van 's Heeren
Ordinantie" — artikelen door hem in „De
Heraut" geschreven toen hij voor Dr. Kuyper, tijdens
diens ministerschap, de redactie waarnam. In dat
werk heeft Geesink ons een rijke nalatenschap van
bijzondere waarde geschonken.

Het stemt weemoedig, dat ook deze man ons ont-
nomen is. Met Kuyper en Rutgers heeft hij zijn
beste krachten aan de Theologische Faculteit der
Vrije Universiteit geschonken in haar wording en
eerste optreden. Maar met hen is nu ook hij ingegaan
tot de eeuwige ruste. In hem bloeide voor ons na de
kracht van de eerste generatie, het geslacht der kloeken
Calvinisten. Van de oude garde die eens zoo heer-
lijk en bezielde werkte in den tempel der Gerefor-
meerde Wetenschap, leeft nu alleen nog Prof. Mr.
D. P. D. Fabius.

Wij mogen niet klagen. God de Heere heeft ook in
Dr. Geesink zoo heel veel goeds aan de Kerken
en aan de Universiteit geschonken. Wij hebben van
die rijke gaven genoten. Bij het scheiden uit dit
leven, en staande bij het graf brengen wij ootmoedig
onzen dank aan den Vader der lichten, die deze
lichtende star, een sieraad voor elke Academie, ons
geschonken heeft, en bidden dat een lichtend spoor
om moege worden nagelaten.

„Geref. Kb. Dordrecht" (ds. Meynen):

Welk leerling der Vrije Universiteit, die tegenot
heeft gekend onder maanen als Kuyper, Rutgers,
Geesink, den Hartog, Wolter te mogen studeeren,
herinnert zich niet dezen man met z'n fijnbesnaard ge-
meed, met z'n artistieke aanleg, met z'n zeldzame
kennis van het menschenhart, met z'n goed humeur
ook bij de scherpste kritiek, met z'n groote kame-
radschappelijkheid?

Welk trouw Heraut-lezer en onderzoeker van de
geschriften der onzen, heeft niet genoten van Geesink's
grootste cultuurkunst en gaven om het te zeg-
gen en zoo schoon te zeggen?

Geesink, die bovenal was een man van groote
godsvrucht en zelfkennis voor Gods aangezicht, die
daarom en daardoor tot menig jong hart het juiste
woord op den juiste tijd sprak.

Hij was een van die onmisbare elementen op onze
vergaderingen, als 't spande, om ontspanning en saam-
binding te brengen.

Geesink heeft heel z'n leven door strijd gekend,
waarboven hij zich wist te verheffen door geloofs-
moed, door Godsvertrouwen.

In de laatste jaren zijns levens is zijn levenslicht
sterk verdonkerd, en heeft hij smartelijk gevoeld de
doorn in 't vleesch, die stak en die wondde.

Wij zijn innig dankbaar, dat God aan zijn lijden,
dat z'n vrienden en liefhebbers misschien sterker
hebben gevoeld, dan hijzelf, een einde heeft gemaakt,
en dat hij nu ontdaan van al het verlorfelijke in
onverderfelijkheid God mag aanschouwen, en wij dan-
ken God, door wat Hij ons in hem heeft gegeven.

„Geref. Kb. Delft" (dr. W. H. Gispert):

Geesink was een geleerde met stijl en humor.

Stijl — men leze zijn uitgegeven preek, zijn recensies
in de oude jaargangen van „De Heraut" en we bese-
fen, dat hij misschien de eenige van onze Gerefor-
meerde theologen is, die tachtig was in den goeden
zin van het woord. Een tafereel als dat van Rixpa's
bijkacht, als dat van de vier melaatschen of van de
verblindende van Elymas, het begin van den bundel
„Die de nederigen vertroost", het zijn zoo maar enkele
dingen, die ons te binnen schieten, en die in
Geesink's beschrijving onvergetelijk voor ons staan.

Gewoon wonder, dat hij die zelf zoo'n literator was, de
leestafelrubriek in „De Heraut" onovertreffelijk elke
week verzorgde. Zijn sterven roept ons weer dat van
zijn opvolger als redacteur, Dr. de Moor te binnen,
die nog bij Geesink's zeventigsten verjaardag in
1924 zijn artikel in de „Utrechtsche Kerkbode" begon
met: „morgen is mijn professor jarig". Want ook
Dr. de Moor had stijl en humor.

Van dien zeventigsten verjaardag vergeet ik nooit de
avondsde hand fakkels, die de studenten hem brachten

aan zijn huis op den Breedeweg in Watergraafdam.
Onder luid gefluit nam hij het woord, om van zijn
balcon hen te bedanken. Allereerst daarvoor, dat het
een serenade en geen aubade was; vroeg op was zijn
kracht niet, ja hij kon wel verklaren, dat als hij de
nachten niet had gebruikt, hij thans niet zoo gehuldigd
zou worden.

Ja, de humor van Geesink: ook in zijn geschrif-
ten kan men dien op elke bladzijde proeven. Denk h.v.
aan het kostelijk verhaaltje van zijn ontmoeting met
een theosoof in zijn behandeling van het derde gebod.
Maar persoonlijk moet ge dat gezien hebben, hoe hij
op zijn college's met zijn gezicht ieder karakter spre-
kende kon invoeren; wat Geesink behandelde heeft,
wordt nooit vergeten door de pakkende voorbeelden,
waarin de zwaarste stof werd verpakt.

Hijzelf zou de laatste zijn om zijn gebreken te ont-
kennen. Doch ook als persoon had hij stijl: het was een
heer! Over de menschen, vooral over de dominé's oorde-
deelde hij zacht: hij genoot van elke preek.

Achter zijn stijl en humor zat een Gereformeerde hart:
ook hij was één der voortrekkers uit den Doleantie-
tijd. Nog hoor ik hem op zijn herdenkingscollege van
Kuyper zeggen tot slot van een indrukwekkend be-
toeg: „Mijn Heeren! moge, zooals door u het ontzield
overschot van onzen grooten leider is grafwaarts ge-
dragen, zijn geest u dragen heel uw leven!"

Achter zijn stijl en humor zat een kinderlijk hart.
En zoo denk ik nu het liefst aan hem; want zijn spot
over pseudo-intellectuelen kwam op uit een hart, dat
zich volkomen zien liet in zijn onvergetelijk kinderlijk
gebed.

K. S.

BOEKBESPREKING.

Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde
Kerken in Nederland, 1929. Onder redactie
van de predikanten G. Doekes en J. C.
Rullmann. Dertiende jaargang.
Goes — Oosterbaan & Co. Compt.

De plaats, welke dit jaarboek heeft veroverd, kan
misschien wel het best worden bepaald door het ver-
langen, waarmee er telken jare naar wordt uitgezien.

Verstrijkt er eenige tijd in het nieuwe jaar, voor-
dat het verschijnt, dan hoort men van verschillende
kanten: waar blijft het?

De belangrijke veranderingen, welke er binnen een
jaar in onze kerken plaats grijpen, doen het jaarboek
tegen het einde van een jaar als eenigszins verouderd
gevoelen.

Zelfs zou o.i. de idee overweging verdienen of er
niet in het midden des jaars een supplement kon
verschijnen, waarin alle mutaties werden vermeld.

Een gelukkige aanwinst rekenen wij de meerdere
gegevens in de rubriek „Necrologie van Predikanten".
Nog prijken er enkele vraagtekens. Voortgezet onder-
zoek zal die wel doen verdwijnen.

De „In Memoriam" treffen over het geheel den
goeden toon.

Interessant als altijd is het jaaroverzicht van Dr. J. C.
Rullmann. Zelfs uit een jaar, dat zoo kalm is verlopen
als 1928, wist hij nog voldoende materiaal te put-
ten. Daaraan zijn ook nadeelen verbonden. De C. Lindo-
boom waaide het in „Ned. Holl. Kerkbl." te betwijfelen
of een paar details niet beter achterwege hadden kunnen
blijven. Helas kunnen we Dr. Rullmann's objectiviteit
dittmaal niet zoo prijzen als ten vorigen jare. Een
voorbeeld. Van onzen Perschooner zegt hij, dat deze
volgens een Hooggeleerde beschuldigingen zou hebben
geuit, die het buiten het bereik van den strafrechter
vielen. Vond Dr. R. het de moeite waard dit te ver-
melden dan had hij minstens den naam van den Hoog-
geleerde moeten noemen. Allicht zou het nageslacht,
dat voor de historie onzer kerken gaarne in de „Kerke-
lijke Overzichten" zal snuffelen, hieruit affeiden, dat
een onzer professoren dit oordeel veldde. Wie de pole-
mie tussen prof. Obbink en Dr. Schilder gevolgd
heeft, zal toestemmen, dat zoo'n uitspraak wel zeer
eenzijdig is. De vaderlijke wensch, dien Dr. Rullmann
daarop laat volgen, zouden we hier willen omzetten
in den broederlijken: Blijven voortaan zulke misver-
stand stekkende subjectiviteiten in het „Kerkelijk Over-
zicht" ons bespaard!

Ons desideratum aangaande de Buitenlandsche Ker-
ken is nog niet geheel vervuld.
Onder de „Christelijke Pers voor het Geref. Kerkel.
leven" misten we het orgaan van de Gereformeerde
Kerk van Antwerpen „Stok en Staf".

Overigens betuigen we gaarne onze hulde voor de
bijzondere accuratesse, waardoor dit Jaarboek uitmunt
in betrouwbaarheid.

„Het tachtrecht der meerdere vergaderin-
gen" door Dr. Joh. Jansen te Wierden.
Wierden — R. W. Heutink.

Niet alleen gaf Dr. Joh. Jansen hiermee zijn refe-
rant, dat hij ten vorigen jare op de Gereformeerde
Predikantenconferentie hield in druk, maar hij nam
er ook het debat in op, waarop hij dan schriftelijk
van repliek dient.

Een goede gedachte.

De schrijver neemt tegenover zijn bestrijders o.i. een
sterke positie in.

„Wat ik op mijn Indische reis zag", door
Dr. H. C. Rutgers.
Kampen — J. H. Kok, 1928.

In zijn „Inleiding" schrijft Dr. Rutgers: „De bedoeling
van dit boek is dus niets anders dan om den lezer
als het ware mijn reis te laten meemaken en hem
te laten zien, wat hij zelf zou zien, als hij voor het
eerst eens door Indië reisde, met al de oppervlakkig-
heden, die zulk een eerste bezoek natuurlijk kenmerken,
maar ook met al de aantrekkelijkheden en de charme,
die het heeft. En naar ik hoop zal ik u dan iets
kunnen laten voelen van het fascinerende van het leven
en werken in Indië. Wanneer dit boek er tevens toe
mag bijdragen om het werk der zending en der christe-

lijke kerk meer bekend te maken en ook meer waar-
deering te doen vinden, dan zal de schrijver daar
zeer dankbaar voor zijn."

De lezer zal niet minder dankbaar zijn, wijl de schrij-
ver zeker niet beneden zijn bedoeling is gebleven.

Het leven en werken in Indië, speciaal het kerkelijke
en missionaire, interesseerde hem het meest.

Men verwachtte dan ook geen enthousiaste natuur-
beschrijvingen.

De auteur openbaart zich als een nuchter en prac-
tisch man.

De gave van scherp opmerken bezit hij als wei-
nigen.

Zijn verteltrant is boeiend.

Wie een boek over Indië wel eens als zwaar en
centonig heeft terzijde gelegd, zal van dit boek ge-
nieten.

Op gezelliger wijze kunt gij u bijna geen kennis
over Indië en de zending vergaderen.

HEPP.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Lieskens: J. Duiven te Opeinde-Nijega.
Westbrook: J. Ounsoren, cand. te Woerden.

Aangenomen naar:

Zandvoort: N. A. Waanning, cand. te Amsterdam.

Bedankt voor:

Kampen (vac. wijlen J. J. Westerhoek v. Eerten): Th. Delle-
man te Giessen-Oudekerk o.a.

Intrede te:

Oosthem: R. H. Kuipers, cand. Tekst Joh. 6:1-3.
Oostwolde (Old.): E. G. v. Teylingen, cand. Tekst Amos 3:8b.

Afscheid van:

Oppeendoos: W. Seinen, Tekst Coll. 1:28.
Oudega (W.): J. Los, Tekst 2 Cor. 12:9b.
Steen: A. H. Pierma, Tekst Hand. 20:32.

Kerkinstellingsring.

Te Oldenzaal zal nu zeer binnenkort de instellingsring der
zelfstandige Geref. Kerk plaats hebben. Naar wij vernemen,
heeft de Kerkeraad der Geref. Kerk van Enschedé een Com-
missie benoemd, bestaande uit Dr. H. Meulink en eenige
ouderlingen, onder wier leiding a.s. Woensdag de verkiezing
van ambtsdragers te Oldenzaal zal plaats hebben.

Oldenzaal vraagt de belangstelling van al de Geref. Kerken,
waar tal van ambtsdragers, uit alle hoeken des lands, naar de
grensplaats gezonden werden, die daar nu een Kerkelijk tehuis
vinden. Evenzoo is het met tal van gezinnen, die daar kwa-
men om er werk te vinden.

Reeds enkele jaren is er aan den Westwal een zeer net
kerkgebouw en zijn er des Zondags geregeld samenkomsten,
zeik ook catechisaties, die tot nog toe alle van de Kerk
van Enschedé uitgaan.

In heel Oostelijk Twente is geen Geref. Kerk, zodat Olden-
zaal een middelpunt voor verstrooide Gereformeerden is. De
instellingsring der plaatselijke Kerk wordt er dan ook met
vreugde en dankbaarheid begroet.

Beroepingswerk.

Te Montfoort en Linschoten hebben de Geref. Kerken,
sedert 1918 vacant, het plan gecombineerd een eigen pre-
dikant te beroepen.

Adres.

Het adres van den Kerkeraad der Geref. Kerk te Noord-
Scharwoude is voortaan: Dr. A. Dragt, J. Haz.

Kerkdiensten.

Te Groningen zullen, wegens de groote uitbreiding der
Geref. Kerk, in de Westerkerk aldaar binnenkort dubbels
diensten worden gehouden, n.l. vier diensten per Zondag in
een kerkgebouw. Bovendien wordt de bouw van een zesde
kerk voorbereid.

„GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND".

Tweetal te:

Amsterdam-Zuid (vac. J. J. Baskes Jr.): G. W. v. Deth te
Zaandam en P. A. E. Sillevis Smit te Haarlem.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Dordrecht: W. Kremer te Kornhorn en H. Visser te Leeuwarden.

Beroepen te:

Aalten: J. Tolma te Zaandam.
Baarn: A. M. Berkhoff te Amsterdam-West.
Dordrecht: W. Kremer te Kornhorn.

Afscheid van:

Boskoop: P. de Smit, Tekst Hand. 20:36.
Papendrecht: P. Zwier, Tekst 1 Thess. 1:5 en 6.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

En bij Dokkum (toez.): A. W. Feenstra te Loffum.
Oldebroek (toez.): J. J. Timmer te Ennelo.
Oudehaake: L. J. C. Vosbeek te Heemse.
Oudenirum: L. Kievit te Baarn.
Oudwoude en Westergoed: J. Luning te Hazerswoude.
Oudewater (toez.): L. Kievit te Baarn.
Rotterdam (18de pred. pl.): A. K. Straatman te Zandvoort.
Wanawerd: J. C. Wolders te Kornhorn.

Aangenomen naar:

Intphaas (toez.): F. G. H. Nicolai te Voorthout.
Nieuw-Dordrecht (toez.): J. H. Steina, cand. te Driebergen.
Warfhuizen: J. G. Steenbeek te Wierum (Fr.).

Bedankt voor:

Appelscha (toez.): B. ter Haar Homsey H. Jan te St. Michiels-
gestel.

Boertange: H. G. Brink te Aank.
Oudega (H. O. N.): A. W. Feenstra te Loffum.
Pernis: W. J. de Wilde te Reijsum.

Intrede te:

Bosni: W. Kool, Tekst 1 Joh. 1:3.
Drachten (Kvang.): A. J. Splinter, Tekst Joh. 1:18.
Lemmer: M. v. d. Voet, Tekst Joh. 1:43a.
Molenaarsgraaf: J. Lekkerkerker, cand. Tekst Hebr. 8:1 en 2.

Afscheid van:

Appelscha: Th. B. Tonsbeek, Tekst 1 Cor. 4:3-5a.
Drageham: F. C. Wilkes, Tekst: Luk. 6:47-49.
Intphaas: J. Hengerveld, Tekst Rom. 10:8b en 9.
Maasland: Jac. J. H. Pop, Tekst Ex. 28:33 en 38.
Oude-Weering: W. W. Siddé, Tekst 1 Kron. 29:18.